

DUMITRU JOMPAN, OHABA – BISTRA, Cercetări ale echipei Institutului Social Banat – Crișana (1938), Editura Dalami, Caransebeș, 2010, 202 pagini text, 14 pagini anexe.

Carmen Maria NEUMANN
Muzeul Județean de Etnografie și al
Regimentului de Graniță Caransebeș

Dumitru Jompan are o bogată activitate publicistică în domeniul cultural. Activitatea de muzicolog s-a concretizat în numeroase cărți, urmărind mai ales pagini de istorie muzicală, folclor și etnografie a Banatului. Cartea „*Ohaba - Bistra, Cercetări ale echipei Institutului Social Banat-Crișana*” începe cu „*Notă asupra ediției*” în care autorul aduce un gând de pioasă amintire pentru toți cei care și-au pus priceperea și timpul lor în slujba cunoașterii satului bănățean. (pp. 3-4)

Grupată în 12 părți, cartea este de un interes documentar-istoric aparte, accesibilă tuturor într-un subiect deosebit de interesant, cel al studiilor cu caracter monografic.

„*Institutul Social Banat, Crișana Compania de la Ohaba - Bistra.*” Ancheta desfășurată se remarcă prin deosebită calitate științifică a nucleului echipei format din 40 cercetători reprezentând 12 echipe (juridică, religioasă, medicală, stomatologică, economică, zootehnică, școlară, istorică, geografică, igiena socială, secția folclor) ce aveau în urma lor experiență și studii de specialitate; C. Grofșorean, E. Botiș, A. Brudariu, M. Șora, Gh. Atanasiu, Elena Secoșan și alții. (pp. 6-20).

Introducere la Studiul economic-social al satului Ohaba-Bistra. Cercetarea are un obiectiv de preocupare generală și un obiectiv de preocupare locală. O altă latură importantă a cercetării este cunoașterea elementelor vieții economice sătești. (pp. 22-31).

Chestionar etico-juridic din Ohaba-Bistra reflectă relațiile personale și materiale în sânul familiei (pp. 33-37).

Raportul juridic din comuna Ohaba-Bistra, ancheta întreprinsă în vara anului 1918 în această comună s-a pus ca problemă principală „*influența industriei asupra populației românești.*” Întocmit după chestionarele juridice a mai multor locuitori anchetați, s-a constatat că manifestările juridice sunt influențate de transformarea felului de viață, s-a început cu cea mai importantă problemă de viață a omului, căsătoria. Situația averilor a fost dezbătută în „*Chestionarul etico-juridic. Sistemul de proprietate, de producere a averii și a transmiterii ei în sânul familie.*”(pp. 38-46).

„*Poericultura în Ohaba-Bistra.*” Poericultura a fost ramura cea mai incomplet desfășurată de echipa monografică a Institutului Social Banat Crișana, din maimulte motive de forță majoră, lipsa unei surori medicale și a instrumentarului necesar. Anchetele igienico-sanitare la domiciliul copiilor s-au făcut de către învățătoarea Mia Marin și au fost trecute într-un raport special care cuprinde tabele cu vârsta copiilor, antecedentele ereditare și eredocolaterale, antecedente personale, starea prezentă (pp. 48-52).

În urma cercetărilor întreprinse pe teren asupra „*Igenei sociale a copilului în Ohaba-Bistra*” s-au întocmit 191 de fișe, s-a constatat că, deși natalitatea este superioară față de alte regiuni, efectul ei este zădărnicit de mortalitatea tot mai accentuată, provenită dintr-o completă ignoranță asupra felului cum trebuie crescut, hrănit și îngrijit un copil. (pp. 54-55)

Viața religioasă și morală din comuna Ohaba –Bistra. Departe de a putea descrie amănunțit toată înfățișarea manifestărilor spirituale din complexul vieții unui sat în câteva rânduri, putem afirma doar că albia vieții lui este adâncită de veacuri în cadre stabilite de obiceiuri, cu practice religioase, care în esența lor nu le-a putut nimic altera. (pp. 57-72).

Raport monografic asupra Școlii Primare de Stat din Ohaba-Bistra, jud. Severin. Trecutul școlii primare de stat din Ohaba-Bistra nu este clar, deoarece nu a rămas nimic scris. Izvoarele scrise au dispărut mai ales în urma războiului, astfel că cercetătorii au fost nevoiți să obțină informații despre învățământ și învățători de la bătrânii din comună. (pp. 75-97).

Folklor medical în Ohaba Bistra. Din cele mai vechi timpuri „vindecarea“, a fost în mâinile femeilor bătrâne, cunoscătoare ale plantelor medicinale și pricepute în prepararea leacurilor. Acestea se foloseau de trei mijloace în tratamentul lor: de natură religioasă, de natură medicală, ultimul și cel mai des folosit constă din descântece vechi. (pp. 99-112)

Folclor muzical din comuna Ohaba-Bistra. Bogatul material cules, exprimat numeric în 150 de melodii au fost împărțite în două mari grupe: cântece ceremoniale care sunt în strânsă legătură cu anumite ceremonii și cântecele propriu zise. (pp. 114-123)

Monografia muzicală a comunei Ohaba-Bistra. Cântecele este ca a doua limbă a românului, viața omului de la naștere până la moarte este legată de cântec. Numai la Ohaba –Bistra în decurs de 7 zile s-au cules 130 de melodii. (pp.125-134)

Contribuții muzicale la monografia comunei Ohaba-Bistra cuprinde cântece de dragoste, de jale partitură și text, melodii de joc specifice zonei (pp. 136-198).

Din folclorul muzical al comunei Ohaba-Bistra (jud. Severin). În orice împrejurare s-ar afla țăranul își găsește mijloc de exteriorizare a gândurilor și a sentimentelor sale prin cântec începând cu cel de leagăn. (pp. 200)

Raport coregrafic din Ohaba-Bistra. Pe lângă specificul în îmbrăcăminte, obiceiuri, muzică, dansurile dau una din notele cele mai caracteristice manifestărilor specifice ale unui neam. Din păcate multe dintre jocurile specifice din Ohaba au fost date uitării, nici macar bătrânii nu își mai aduc aminte, echipa de cercetători a reușit să însemne doar denumirea jocurilor. (pp. 202-205)

Consider că prin apariția acestei cărți se întregeste o viziune despre anchetele monografice facute de specialiști Institutului Social Banat Crișana, felul în care reprezentanții lui s-au implicat în viața cetățenilor și sprijinul pe care l-au acordat acestora.